

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Opolu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Katarzyna Sieheń

Protokolant: sekr. sądowy Ewelina Południak	

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 marca 2015 r. w O.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

przeciwko D. K.

o zapłatę

zasądza od pozwanego D. K. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 107.500 (sto siedem tysięcy pięćset) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2011 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 8.992 złotych tytułem kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. w pozwie wniesionym w dniu 2.07.2013r. skierowanym przeciwko pozwanemu D. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 107.500 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 11 lutego 2011r., a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, iż w niniejszym pozwie dochodzi roszczenia o zwrot zaliczek w łącznej kwocie 107.500 zł na poczet ceny sprzedaży akcji, udzielonych stronie pozwanej. Na powyższą kwotę składają się;

- kwota 101.000 zł tytułem zwrotu zaliczek uiszczonych na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży akcji (...) S.A. we W. z 9 czerwca 2006r. oraz aneksu nr (...) do tej umowy z 13 sierpnia 2007r.,

- kwota 6500 zł tytułem zwrotu pożyczki udzielonej 8 kwietnia 2009r. na podstawie zawartej umowy z dnia 7 kwietnia 2009r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że strona powodowa przedstawia materiał dowodowy w sposób wybiórczy i tendencyjny. W szczególności zaś mija się z prawdą w kwestii uznania przez pozwanego długu w postaci udzielonej mu w konkretnym celu zaliczki i pożyczek. W ocenie pozwanego dokumentacja złożona do akt przedmiotowej sprawy w sposób jednoznaczny wiązuje na odmienny od zaprezentowanego przez stronę powodową w pozwie zamiar jakim

kierowała się strona powodowa udzielając pozwanemu zaliczek oraz pożyczek. Z treści umów zawartych między stronami wynika, że zaliczki i pożyczki, których zwrotu domaga się teraz strona powodowa, udzielone zostały dla realizacji woli strony powodowej nabycia zarówno akcji akcjonariuszy A. M. (1) i J. B. (w tym w drodze egzekucji komorniczej prowadzonej przez pozwanego), jak i akcji samego pozwanego w spółce (...) S.A. Pozwany przyznał, że otrzymał od strony powodowej dwie zaliczki: w kwocie 75.000,00 zł na podstawie umowy przedwstępnej sprzedaży z dnia 9 czerwca 2006 r., oraz w kwocie 25.000,00 zł na podstawie aneksu nr (...) z dnia 13 sierpnia 2007 r. do tej umowy. Dodatkowo pozwany otrzymał dwie pożyczki - pierwszą w kwocie 6.500,00 zł, drugą w kwocie 1.000,00 zł. Od samego początku strony ustaliły jednak mechanizm rozliczenia zaliczek i pożyczek. Mechanizm ten, aż do czasu skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego nie był przez stronę powodową kwestionowany, co znajduje odzwierciedlenie w kolejno następujących po sobie porozumieniach, ustaleniach i aneksach. Zgodnie z regulującymi kwestię rozliczenia zaliczek postanowieniami

§ 2 pkt 2 oraz § 7 pkt 1 umowy z dnia 6 czerwca 2006 r. oraz § 5 pkt 3 aneksu nr 1 do tej umowy strony przyjęły, że jeśli warunki umowy się nie ziszczą, udzielone kwoty zostaną rozliczone na podstawie przedstawionych przez pozwanego kosztów poniesionych na prowadzenie spraw egzekucyjnych i sądowych, w szczególności postępowania w sprawie umorzenia zastawionych utraconych nośników akcji. Pozwany wskazał także, że w § 8 umowy przedwstępnej sprzedaży z dnia 9 czerwca 2006 r. strony uregulowały kwestię podejmowania przez pozwanego działań mających na celu skuteczne przeniesienie na stronę powodową akcji (...) S.A. Strony zgodnie ustaliły, że w przypadku, gdy pozwany będzie podejmował działania mające na celu skuteczne przeniesienie akcji na stronę powodową w uzgodnieniu ze stroną powodową, to strona powodowa zobowiązana będzie do poniesienia 100% kosztów postępowań, których wszczęcie zaakceptowała. Strona powodowa żądając zwrotu kwoty 107.500,00zł, pomija zatem treść zawartych między stronami umów. Zaliczki te zostały bowiem wykorzystane przez pozwanego zgodnie z przyjętymi przez strony założeniami i przy pełnej świadomości strony powodowej, która w latach 2006-2013 miała pełny wgląd w czynności podejmowane przez pozwanego w ramach zawartych umów oraz wiedzę, że pozwany zużył pożyczki na opłacenie kosztów wyceny akcji, a zaliczki na prowadzenie kilkudziesięciu postępowań sądowych i egzekucyjnych w sprawie akcji.

Ponadto pozwany wskazał, iż zgodnym zamiarem stron było zatem przyjęcie, że rozliczenie udzielonych zaliczek i pożyczek miało nastąpić dopiero po decyzji o zakończeniu postępowania egzekucyjnego. Tymczasem postępowanie takie trwa nadal prowadzone przez Komornika Sądowego T. K. przez Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna (sygn. akt III KM 2409/06), toteż przyrzeczona umowa sprzedaży, o której mowa w § 2 pkt. 1 umowy oraz § 5 aneksu nr (...) do umowy nie może się ziścić, co nie daje stronie powodowej podstaw do żądania zwrotu, o którym mowa w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły w dniu 9 czerwca 2006 umowę przedwstępną sprzedaży akcji, na podstawie której pozwany zobowiązał się do sprzedaży powodowi 15 akcji w spółce (...) S.A. we W. będących jego własnością, oraz (łącznie) 480 akcji w tej spółce należących do dłużników pozwanego A. M. (1) i J. B., do których zostało skierowane zajęcie w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na wniosek pozwanego. Na podstawie §2 ust 2 tej umowy powód zapłacił pozwanemu zaliczkę na poczet ceny nabycia akcji w kwocie 75.000 zł. Na podstawie §5 ust 1 tej umowy termin zawarcia umowy przyrzeczonej upływał w dniu 31 grudnia 2007 r. Zważywszy na fakt zajęcia przez Komornika praw z akcji będących własnością A. M. (2) i J. B. oraz na twierdzenia dłużników, że akcje te zostały przez nich zastawione, strony w § 8 w/ w umowy postanowiły co następuje:

A/ Jeżeli okaże się, że akcje nie zostały skutecznie (w szczególności na podstawie ważnej umowy) zastawione przez dłużników, zaś dłużnicy odmówią wydania tych akcji Komornikowi lub zbywcy, zbywca zobowiązuje się do podjęcia wszelkich przewidzianych prawem działań w celu doprowadzenia do umorzenia tych akcji na zasadach umarzenia utraconych papierów wartościowych i do uzyskania przez zbywcę duplikatów tych akcji (bądź nowych dokumentów tych akcji). W szczególności zbywca wystąpi osobiście do Sądu z wnioskiem o ich umorzenie lub spowoduje, by z wnioskiem takim wystąpił Komornik.

B/ Jeżeli okaże się, że akcje zostały zastawione na podstawie ważnej umowy, zbywca wystąpi do Sądu z powództwem o uznanie czynności których skutkiem było ustanowienie zastawu za bezskuteczne wobec niego

C/ Działania, o których mowa w punktach A i B, zbywca będzie podejmował w porozumieniu z nabywcą. Nabywca zobowiązany będzie wówczas do poniesienia 100% kosztów tych postępowań, których wszczęcie będzie akceptował, zaś zbywca będzie zobowiązany do pełnego informowania nabywcy o ich przebiegu. Koszty zastępstwa procesowego nabywca poniesie wyłącznie wówczas, gdy zbywca ustanowi wskazanego pełnomocnika w tych postępowaniach i zaakceptowane będą przez nabywcę warunki wynagrodzenia. Wszystkie powyższe koszty traktowane będą jako zaliczka na poczet ceny za akcje.

Dowód: umowa przedwstępna sprzedaży akcji z dnia 9 czerwca 2006r.

k. 23-29, potwierdzenie przelewu zaliczki k. 30

Następnie strony zawarły, w dniu 13 sierpnia 2007r. aneks nr 1 do tej umowy, w którym - w pkt 2 zmieniły treść § 5 pkt 1 umowy w ten sposób, że przedłużyły termin zawarcia umowy przyrzeczonej do 31 grudnia 2008. Natomiast na podstawie § 5 pkt 3 tego aneksu powód zobowiązał się do wpłaty na rzecz pozwanego kolejnej zaliczki w wysokości 25.000 zł. Na rachunek wskazany § 5 pkt 4 umowy, w terminie 7 dni od podpisania niniejszego aneksu. Zaliczka powyższa miała być zaliczona na poczet ceny nabycia akcji i pomniejszona o kwotę przypadającą do zapłaty na rzecz zbywcy po zawarciu umowy przyrzeczonej w taki sam sposób, w jaki stosownie do postanowień umowy pomniejsza ją ma zaliczka, o której mowa

w § 2 ust. 2 umowy. Kwota zaliczki została zapłacona zgodnie z aneksem.

Dowód: aneks nr 1 z dnia 13 sierpnia 2007 do umowy przedwstępnej sprzedaży akcji z dnia 9 czerwca 2006 k. 31-32, potwierdzenie zapłaty przez powoda na rzecz pozwanego zaliczki w wysokości 25.000 zł k. 33

W dniu 22 września 2009 strony zawarły aneks nr (...) do umowy przedwstępnej, w którym - w pkt 2 zmieniły treść § 5 pkt 1 umowy w ten sposób, że przedłużyły termin do zawarcia umowy przyrzeczonej do 30 czerwca 2010 r.

Dowód: aneks nr (...) z dnia 22 września 2009 do umowy przedwstępnej sprzedaży akcji z dnia 9 czerwca 2006 k. 34-37

W dniu 26 sierpnia 2008 r. powód wpłacił na rzecz pozwanego kwotę 1.000 zł, która to kwota traktowana była jako zaliczka na poczet ceny sprzedaży udziałów na warunkach takich jak poprzednio udzielone zaliczki w kwocie 75000 zł i 25000 zł.

Dowód: potwierdzenie przelewu kwoty 1.000 zł. na rachunek żony pozwanego z dnia 26 sierpnia 2008 k.38, a dalsze okoliczności co do charakteru przekazanej kwoty bezsporne pomiędzy stronami

Ponadto strony zawarły w dniu 7 kwietnia 2009 umowę pożyczki, na podstawie której powód pożyczył pozwanemu kwotę 6.500 zł. z terminem zwrotu 31 grudnia 2009 r. Strony ustaliły oprocentowanie tej umowy pożyczki na 8% w skali roku. Kwota pożyczki została powodowi zapłacona w dniu 8 kwietnia 2009 r.

Dowód: u mowa pożyczki kwoty 6.500 zł. z dnia 7 kwietnia 2009 k. 39, potwierdzenie przelewu na rzecz pozwanego kwoty 6.500 zł. tytułem pożyczki z dnia 8 kwietnia 2009 k. 40

Po upływie terminu do zawarcia umowy przyrzeczonej sprzedaży akcji powód wzywał pozwanego do zwrotu kwoty 107.500 zł na którą składają się; kwota 101.000 zł tytułem zwrotu zaliczek uiszczonych na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży akcji (...) S.A. we W. z 9 czerwca 2006r. oraz aneksu nr (...) do tej umowy z 13 sierpnia 2007r., kwota 6500 zł tytułem zwrotu pożyczki udzielonej 8 kwietnia 2009r. na podstawie zawartej 7 kwietnia 2009r. wyznaczając termin do zapłaty na dzień 10 lutego 2011 roku. Pozwany w piśmie z dnia 22 lutego 2011r. odmówił spełnienia żądania powoda.

Dowód: wezwanie z dnia 25 stycznia 2011r. wraz z dowodem nadania i doręczenia k. 41-44, pismo pozwanego z dnia 22 lutego 2011r. k. 86-87

W kwietniu 2011 roku strony podjęły kolejną próbę rozwiązania kwestii nabycia akcji (...) S.A. należących do A. M. (1) i J. B. i zawarły w dniu 21 kwietnia 2011 umowę warunkową przelewu wierzytelności pozwanego wobec dłużników – A. M. (1) i J. B.. Jednym z celów tej umowy było wstąpienie przez powoda w prawa egzekwującego wierzyciela i zapewnienie powodowi z ten sposób możliwości nabycia akcji należących do A. M. (1) i J. B.. W pkt II tej umowy strony ustaliły, iż zbywca przenosi na nabywcę pod warunkiem rozwiązującym opisanym w 2 poniżej całą wierzytelność wskazaną w punkcie I.1. W pkt II 2 strony ustaliły, że warunkiem rozwiązującym niniejsza umowę cesji jest nie zarejestrowanie przez Sąd Rejestrowy-Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej podwyższenia kapitału zakładowego Spółki (...) S.A. w upadłości układowej we W. o kwotę 1.100.000 zł czyli do kwoty 2.000.000 zł poprzez objęcie wszystkich nowo emitowanych akcji w podwyższonym kapitale przez (...) Sp. z o.o. Strony ustaliły, że stan równoznaczny z niespełnieniem się powyższego warunku nastąpi w szczególności w jednej z następujących sytuacji:

- a) nie podjęcia przez (...) S.A. w upadłości w dniu 21 kwietnia 2011r. uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego i zmianach statutu (...) S.A.
- b) nie zawarcie umowy o objęciu akcji w podwyższonym kapitale (...) S.A w upadłości układowej, na podstawie uchwał w/w (...)
- c) prawomocne oddalenie albo zwrot wniosku o rejestrację podwyższonego kapitału zakładowego i zmian (...) S.A. w upadłości układowej (na podstawie uchwał (...) S.A. z dnia 21 kwietnia 2011r.) przez Sąd Rejestrowy

W pkt II 3 strony ustaliły, że zbycie wierzytelności o których mowa w pkt 1 powyżej nastąpi za cenę 1.307.500 zł z zastrzeżeniem pkt 4. Cena ta płatna będzie według następującego harmonogramu:

- a) kwota 683.000 zł płatna będzie w terminie do 14 dni od zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego (...) S.A. w upadłości układowej i zmian Statutu tej Spółki na podstawie uchwały (...) S.A. z dnia 21 kwietnia 2011r., **przy czym na poczet płatności zaliczona będzie część kwoty 107.500 zł , którą zbywca otrzymał na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży akcji (...) S.A. we W. w wysokości 107.000 zł**

W związku z powyższym strony postanowiły , że pozostała część kwoty zaliczki na poczet ceny sprzedaży akcji (...) S.A. w wysokości 500 zł stanowić będzie cenę sprzedaży 15 akcji (...) S.A. , które zbywca zobowiązuje się sprzedać nabywcy za cenę 500 zł w terminie 7 dni od rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego (...) S.A.

- b) kwota 624.000 zł oraz należne zbywcy kwoty z tytułu zajętych odsetek z postępowań egzekucyjnych wskazanych w pkt I 2a i I 2c w/w umowy płatne będą w terminie 3 dni od dnia wypłaty na rzecz nabywcy zdeponowanych w depozycie sądowym kwot. Jeżeli wypłata tych kwot nastąpi częściami, zobowiązanie do zapłaty ceny po stronie nabywcy dotyczyć będzie kwoty odpowiadającej każdej przekazanej mu w powyższej egzekucji części wierzytelności. Jeżeli nabywca wypłaci na rzecz zbywcy wcześniej, niż w momencie wynikającym z postanowień powyższego punktu jakkolwiek kwotę, na zaspokojenie roszczenia zbywcy o wypłatę tej części ceny, będzie to traktowane jako skuteczne wykonanie tego zobowiązania przez nabywcę w wysokości przekazanej kwoty.

Dowód: u mowa przelewu wierzytelności pomiędzy powodem a pozwanym z dnia 21 kwietnia 2011 k. 45-50, pismo z dnia 6 kwietnia 2011r. k. 88 -90

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy nie podjęło w dniu 21 kwietnia 2011 (ani w żadnym innym dniu po tej dacie) uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki (...) S.A. W związku z nie podjęciem przez powyższe (...) uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 2.000.000 zł. Nie zrealizował się także przewidziany w pkt VI umowy przelewu wierzytelności warunek pomniejszenia roszczeń powoda wynikających z tytułu przedwstępnej umowy pożyczki, w tym roszczenia o zwrot zaliczki, o kwotę wydatków poniesionych przez pozwanego w ramach postępowań sądowych dotyczących akcji (...) S.A.

Dowód: p rotokół z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. w upadłości układowej z dnia 21 marca 2011 k. 51-62

Pozwany w dniu 12 maja 2011r. przesłał emailem zestawienie kosztów związanych z wydatkami sfinansowanymi ze środków wypłaconej zaliczki pochodzącej z przedwstępnej umowy sprzedaży akcji (...) S.A. we W. w wysokości 107.500 zł.

Dowód: pismo z dnia 12 maja 2011r. k. 91-92

W piśmie z dnia 22 września 2011r. (...) Sp. z o.o. w K. złożyła oświadczenie o rozwiązaniu umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 21 kwietnia 2011r. na skutek spełnienia się warunku rozwiązującego w postaci nie podjęcia uchwał w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i zmian Statutu spółki (...) S.A. w upadłości układowej we W.. (...) Sp. z o.o. w K. wskazał także, iż nie jest zobowiązany do spełnienia na rzecz pozwanego jakiegokolwiek świadczenia na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z 21 kwietnia 2011.

Dowód: oświadczenie o rozwiązaniu umowy sprzedaży wierzytelności k. 93

Pismem z 7 listopada 2012 r. pozwany wystąpił do powoda z ofertą nabycia akcji zajętych w postępowaniu egzekucyjnym pod licznymi wskazanymi w tym piśmie warunkami. Jednym z nich było zastrzeżenie, iż powód odstąpi od domagania się zwrotu udzielonej mu zaliczki, w zamian za co pozwany odstąpi od swoich roszczeń w przedmiocie zapłaty przez powoda kwoty 430.820, 75 zł związanej ze sprzedażą akcji (...) S.A. w 2001 r.

Dowód: oferta przesłana przez pełnomocnika pozwanego do powoda drogą elektroniczną z 7 listopada 2012 r. k. 63-65

Pozwany od lat prowadził postępowanie egzekucyjne skierowane przeciwko jego dłużnikom A. M. (1) i J. B., w toku którego to postępowania doszło do zajęcia akcji spółki (...), której dłużnicy byli akcjonariuszami.

Dowód: postanowienie Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabryczna k. 94-95, pismo Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabryczna k. 96, zaświadczenie Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabryczna k. 97, pismo z dnia 12 lipca 2012r. k. 98

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje w pełni na uwzględnienie.

Dokonując oceny zasadności powództwa Sąd miał na uwadze całość zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego wskazanego wyżej, na podstawie którego ustalono opisany stan faktyczny.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że strony zawarły szereg umów na poczet ceny sprzedaży akcji. Jednakże każda ze stron inaczej interpretuje postanowienia ww. umów. Powód twierdzi, że w ramach zawartych przez strony umów udzielił stronie pozwanej zaliczek w łącznej kwocie 107.500 zł na poczet ceny sprzedaży akcji i na powyższą kwotę składają się:

- kwota 101.000 zł tytułem zwrotu zaliczek uiszczonych na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży akcji (...) S.A. we W. z 9 czerwca 2006r. oraz aneksu nr (...) do tej umowy z 13 sierpnia 2007r.,

- kwota 6500 zł tytułem zwrotu pożyczki udzielonej 8 kwietnia 2009r. na podstawie zawartej umowy z 7 kwietnia 2009r.

Pozwany natomiast wskazywał, iż z treści umów zawartych między stronami wynika, że zaliczki i pożyczki, których zwrotu domaga się teraz strona powodowa, udzielone zostały dla realizacji woli strony powodowej nabycia zarówno

akcji akcjonariuszy A. M. (1) i J. B. (w tym w drodze egzekucji komorniczej prowadzonej przez pozwanego), jak i akcji samego pozwanego w spółce (...) S.A. i nie podlegają one zwrotowi, albowiem miało być przekazane na koszty licznych postępowań sądowych, które pozwany miał toczyć, po to by powód mógł nabyć akcje.

Zgodnie z art. 65 § 1 i 2 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Sens oświadczeń woli ujętych w formie pisemnej, czyli wyrażonych w dokumencie, ustala się przyjmując za podstawę wykładni przede wszystkim tekst dokumentu. Tekst ten, choć w procesie złożenia oświadczeń przez strony pozostaje wtórny dla rzeczywistej woli stron, w ramach wykładni tych oświadczeń - z uwagi na pewność obrotu - stanowi bazę dla ich interpretacji. Nie jest bowiem możliwe ustalenie woli stron, a w konsekwencji treści dokonanej przez nie czynności prawnej, w oderwaniu od tak doniosłego faktu, jak materialne zwerbalizowanie tych oświadczeń. Rola pozajęzykowych reguł wykładni, wyeksponowana w art. 65 § 2 k.c., polega przede wszystkim na rozstrzyganiu wątpliwości interpretacyjnych, jak również potwierdzeniu wyniku wykładni językowej, w odniesieniu do ustalonego zamiaru stron i celu umowy. W procesie tego typu interpretacji podstawowa rola przypada językowym regułom znaczeniowym. Wykładni poszczególnych wyrażen dokonuje się z uwzględnieniem kontekstu logicznego całego dokumentu, w tym przede wszystkim związków treściowych występujących między zawartymi w tekście postanowieniami. Uwzględnieniu podlegają również okoliczności, w jakich oświadczenie woli zostało złożone, jeżeli dokument obejmuje takie informacje, a także cel oświadczenia woli wskazany w tekście lub zrekonstruowany na podstawie zawartych w nim postanowień.

Interpretacja postanowień umowy z dnia 6 czerwca 2006 r. (§ 2 pkt 2 oraz § 7 pkt 1 umowy) oraz aneksu nr 1 do tej umowy (§ 5 pkt 3 aneksu nr (...)) przez stronę pozwaną jest całkowicie chybiona i dowolna. Ani bowiem z literalnego brzmienia ww. postanowień umowy i aneksu, ani z interpretacji ww. postanowień umowy nie można wysnuć wniosków zaprezentowanych przez pozwanego w jego zeznaniach, a sprowadzających się do stwierdzenia, że strony przyjęły, że jeśli warunki umowy się nie ziszczą, udzielone kwoty zostaną rozliczone na podstawie przedstawionych przez pozwanego kosztów poniesionych na prowadzenie spraw egzekucyjnych i sądowych, w tym postępowania w sprawie umorzenia akcji i znania za bezskutecznej umowy zastawu.

Z powyższych zapisów umowy jasno wynika, że rozliczenia zaliczki miały mieć miejsce jedynie w przypadku zawarcia umowy przyrzeczonej, zaś zaliczka miała być zaliczona na poczet ceny nabycia akcji. Ponadto na poczet tej ceny miały być zaliczone kwoty przekazane pozwanemu na sfinansowanie dwóch wskazanych wyżej postępowań sądowych. Tym samym zaś nie dojdzie do skutku umowy przyrzeczonej czyniło całkowicie bezprzedmiotowym domaganie się przez pozwanego pomniejszenia jego zobowiązań do zwrotu zaliczek o wartość pokrytych przez niego we własnym zakresie kosztów prowadzonych przez pozwanego postępowań (skoro również te koszty podlegać miały rozliczeniu jako zaliczka).

Podkreślić należy, iż zdaniem Sądu pozwany całkowicie dowolnie i błędnie interpretuje również postanowienia § 8 przedwstępnej umowy sprzedaży akcji z dnia 9 czerwca 2006 r. W pkt C tego paragrafu jest mowa o tym, że wszelkie działania, o których mowa w pkt A (postępowanie w sprawie umorzenia akcji), B (postępowanie w sprawie o uznanie ustanowienia zastawu za bezskuteczne - pod warunkiem istnienia ważnej umowy zastawu) zbywca będzie podejmował w porozumieniu z nabywcą. Nabywca zobowiązany będzie wówczas do poniesienia 100 % kosztów tych postępowań, których wszczęcie będzie akceptował, zaś zbywca będzie zobowiązany do pełnego informowania nabywcy o ich przebiegu. Koszty zastępstwa procesowego nabywca poniesie wyłącznie wówczas, gdy zbywca ustanowi wskazanego pełnomocnika w tych postępowaniach i zaakceptowane będą przez nabywcę warunki wynagrodzenia. Wszystkie powyższe koszty traktowane będą jako zaliczka na poczet ceny za akcje.

Z powyższego wynika, że po pierwsze koszty te miały być traktowane jako zaliczka na poczet ceny za akcje, a skoro zatem nie doszło do zawarcia umowy przyrzeczonej, obowiązek zapłaty ceny za akcje nie powstał, zatem zaliczka powinna zostać zwrócona. Tym samym, już z tej przyczyny, niezależnie od dalszych zastrzeżeń co do interpretacji przez pozwanego § 8 umowy przedwstępnej, pozwany po nie dojdzie do skutku umowy przyrzeczonej nie ma żadnych

roszczeń dotyczących rozliczenia z nim poniesionych przez niego kosztów postępowań określonych w tym paragrafie. Poza tym finansowanie (czasowe) przez powoda dotyczyć miało wyłącznie kosztów dwóch wymienionych w pkt A i B postępowań, a po drugie warunkiem (czasowego) finansowania działań pozwanego przez powoda było podejmowanie ich w porozumieniu z nabywcą. Natomiast warunkiem finansowania kosztów adwokackich było ustanowienie przez zbywcę pełnomocnika wskazanego przez nabywcę i akceptacja przez nabywcę warunków jego wynagrodzenia. W tym miejscu zauważyć należy, iż w postępowaniu A (o umorzenie udziałów) pozwanego reprezentował pełnomocnik wskazany przez powoda na koszt powoda (nabywcy) – obecny na sali adw. A. P. reprezentujący w niniejszej sprawie powoda, wskazał, iż to on osobiście reprezentował pozwanego w sprawie o umorzenie udziałów na koszt powoda, czemu pozwany nie przeczył, a w swoich zeznaniach wręcz przyznał, iż na tą sprawę w charakterze jego pełnomocników przychodzili pełnomocnicy (...) Sp. z o.o. Natomiast ustanowienie pełnomocnika w sprawie B odbyło się w ogóle poza wiedzą powoda. Pozwany nie udowodnił, że powód akceptował osobę pełnomocnika i warunki wynagrodzenia w sprawie o uznanie czynności zastawu za bezskutecznej. Nie podjął nawet próby wykazania jakie było to wynagrodzenia, a przecież wystarczyło przedłożyć umowę zawartą pomiędzy pozwanym, a kancelarią prawną, która reprezentowała go w tej sprawie. Po trzecie warunkiem (czasowego) finansowania kosztów postępowania, o którym mowa w pkt B było istnienie ważnej umowy zastawu - tymczasem, według informacji przekazanych powodowi przez pozwanego, powództwo pozwanego zostało oddalone ze względu na nieważność umów zastawu. Ciężar udowodnienia, że umowa zastawu była ważna, z uwagi na fakt, że jej ważność jest jedną z przesłanek czasowego pokrycia kosztów postępowania B przez powoda, obciąża co do zasady w niniejszym postępowaniu pozwanego. Wyrok zawarty na k. 195 – 201, który pozwany przedłożył, na żądanie zresztą powoda wskazuje, iż oddalono powództwo w przedmiocie uznania za bezskutecznej umowy zastawu akcji.

Nie polega również na prawdzie twierdzenie pozwanego, że zgodnym zamiarem stron było przyjęcie, że rozliczenie udzielonych zaliczek i pożyczek miało nastąpić dopiero po decyzji o zakończeniu postępowania egzekucyjnego, a ponieważ postępowanie to trwa nadal to przyrzeczona umowa sprzedaży nie może się ziścić, co nie daje powodowi podstaw do żądania zwrotu zaliczek i pożyczek.

Powyższe twierdzenia pozwanego są całkowicie pozbawione podstaw, już z uwagi na tę główną przyczynę, że umowa przyrzeczona, po jej aneksowaniu, miała być zawarta w terminie do dnia 30 czerwca 2010 r. W tym miejscu pojawia się pytania po co w takim razie (przy takiej interpretacji umowy jaką przedstawia pozwany) ustalane przez strony i przesuwane aneksami terminy umów ostatecznych. Ostatecznie bezspornym jest, że do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło, termin minął, co oznacza, iż powód ma prawo żądać zwrotu zaliczek i pożyczek udzielonych pozwanemu na poczet zapłaty ceny za akcje. Obecnie żadna ze stron nie posiada roszczenia o zawarcie umowy sprzedaży akcji przez drugą stronę. Wskazać należy również, że w myśl §5 umowy przedwstępnej, także po zmianie jej aneksami, umowa przyrzeczona miała zostać zawarta w terminie do 30 dni od spełnienia się warunków wymienionych w §3, do których należy nabycie przez zbywcę (pozwanego) własności akcji, które miało nastąpić właśnie w postępowaniu egzekucyjnym (§1 pkt 2 umowy przedwstępnej), ale nie później niż w terminie do 30 czerwca 2010 (data 30 czerwca 2010 ustalona została ostatnim aneksem). Tym samym twierdzenie, że umowa przedwstępna wiąże, pomimo upływu tej daty, aż do nabycia przez powoda akcji w postępowaniu egzekucyjnym jest oczywiście nieprawdziwe i sprzeczne z jednoznaczną treścią § 5 umowy przedwstępnej.

Podkreślić również należy, iż pozwany przytaczając treść pkt VI umowy z dnia 21 kwietnia 2011 r. pominął pierwszą część punktu VI, która zmienia absolutnie wnioski pozwanego. Całość regulacji pkt VI brzmi następująco: „Nabywca, w przypadku podjęcia w dniu 21 kwietnia 2011 r. przez (...) S.A. w upadłości układowej uchwał o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 2.000.000 zł (z zaoferowaniem akcji nabywcy) i o zmianie statutu (...) S.A. w upadłości układowej zgodnie z porządkiem obrad i w przypadku ziszczenia się pozostałych warunków rozwiązujących, bezwarunkowo zrzeka się dochodzenia wobec zbywcy roszczeń z tytułu przedwstępnej umowy sprzedaży akcji (...) S.A. w tym wypłaconej zaliczki w części odpowiadającej wysokości udokumentowanych i uzasadnionych wydatków poniesionych przez Zbywcę w ramach postępowań dotyczących spraw sądowych i egzekucyjnych dotyczących akcji (...) S.A.

Natomiast pozwany zdecydował przedstawić sądowi jedynie jeden z dwóch członów powyższej koniunkcji, gdyż drugi z nich (w umowie wymieniony jako pierwszy) w postaci wymogu podjęcia określonych uchwał przez (...) S.A. w dniu 21 kwietnia 2011, całkowicie nie pasuje do koncepcji obrony przyjętej przez pozwanego.

Powód w sposób jednoznaczny od momentu nie podjęcia uchwał w dniu 21 kwietnia 2011 wskazywał na obowiązek pozwanego zwrotu tych zaliczek. Dowodem na pełną świadomość pozwanego i jego pełnomocnika co do obowiązku zwrotu zaliczek i możliwości domagania się przez powoda ich zwrotu jest załączone do pozwu pismo pełnomocnika pozwanego z 7 listopada 2012, w którym jako jeden z warunków sprzedaży przez pozwanego akcji na rzecz powoda wymienia odstąpienie przez powoda od domagania się zwrotu udzielonej mu zaliczki. Ponieważ pomiędzy stronami nie było innych zaliczek, niż wynikające z umowy przedwstępnej i aneksów do niej, oświadczenie powyższe odnosi się właśnie do zaliczek (też pożyczek traktowanych jak zaliczki) dochodzonych w niniejszym postępowaniu. Pozwany nie wskazał zaś żadnej innej zaliczki, której mogłoby dotyczyć powyższe oświadczenie.

Dodatkowo w odpowiedzi na pozew pozwany przedstawił oświadczenie powoda z 22 września 2011, z którego jednoznacznie wynika, że spółka (...) nie jest zobowiązana do spełnienia na rzecz pozwanego jakiegokolwiek świadczenia na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z 21 kwietnia 2011.

Podkreślić również należy, iż z załączonego do odpowiedzi na pozew zestawienia, które pozwany nazywa „Wydatkami bezspornymi” wynika, że rodzajowo żadne wymienione w nim wydatki, poza wydatkami na postępowanie w sprawie bezskuteczności umów zastawu, nie mogą obciążać powoda w jakikolwiek sposób w oparciu o §8 umowy przedwstępnej. Ponadto w ocenie Sądu zestawienie sporządzone przez pozwanego „Wydatki bezsporne” nie jest udokumentowaniem wydatków. Udokumentowanie to (co do zasady) przedstawienie odpowiednich dokumentów - rachunków, faktur, dowodów uiszczenia opłat sądowych, czy kosztów egzekucyjnych. Na podstawie tego zestawienia nie da się stwierdzić, ani tego, jakie wydatki i w jakiej wysokości, zostały rzeczywiście poniesione przez pozwanego, ani też tego, które z tych wydatków zostały przeznaczone na koszty postępowań sądowych i egzekucyjnych dotyczących akcji (...) S.A. Jak wynika bowiem już choćby z umowy cesji z 21 kwietnia 2011 załączonej do pozwu, pozwany prowadził wiele postępowań sądowych oraz szeroko zakrojone postępowanie egzekucyjne przeciwko A. M. (1) i J. B. - np. z kilku nieruchomości. Część z tych postępowań zakończyła się wyegzekwowaniem znacznych kwot. W ocenie Sądu bardzo prawdopodobne jest, że znaczna część wynagrodzeń kancelarii prawnych dotyczy postępowań bądź ich części, w ramach których pozwany wyegzekwował od w/w dłużników znaczne kwoty. Również w niniejszym procesie pozwany nie udokumentował wydatków w taki sposób, by można było stwierdzić, że co do zasady mieszczą się one w zakresie wydatków wskazanych w pkt VI umowy cesji. Natomiast, jak wyżej podniesiono, odnośnie tych ostatnich wydatków - pozwanego reprezentował pełnomocnik, którego osoba, ani wysokość wynagrodzenia nie zostały zaakceptowane przez powoda i pozwany nie wykazał żadnym dokumentem wysokości poniesionych na ten cel wydatków. Niezależnie od powyższego badanie tej kwestii jest jednak zbędne, gdyż w sposób oczywisty nie zostały spełnione warunki do zastosowania dyspozycji przewidzianej w tymże pkt VI, gdyż skoro nie doszło do podjęcia uchwał przez (...) S.A. z 21 kwietnia 2011 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego (...) S.A., pozwany w ogóle nie nabył prawa do zmniejszenia kwoty zaliczki podlegającej zwrotowi.

Jeśli chodzi o podnoszone przez pozwanego okoliczności dotyczące ewentualnej sprzedaży z wolnej ręki, do której to nie doszło z przyczyn rzekomo zawinionych przez powoda to zauważyć należy, iż § 6 i § 7 umowy z dnia 9.06.2006 r. wskazuje jedynie na możliwość nabycia przez powoda tą drogą praw z akcji lub akcji, bez obwarowania jakimkolwiek sankcjami. Z faktu nie nabycia tą drogą przez powoda akcji (nawet gdyby nie doszło do tego z przyczyn przez powoda zawinionych) z pewnością nie można wnioskować o przepadku zaliczek udzielonych pozwanemu. Nie ma też żadnych podstaw, by w sposób odmienny potraktować jakąkolwiek część zaliczki z tym uzasadnieniem, iż powód mógł nabyć bez przeszkód 15 akcji pozwanego. To pozwany bowiem powinien wykazać, że w terminie do 10.02.2011 r. spełnił swoje zobowiązanie i zaoferował zawarcie umowy ostatecznej, co do części zobowiązania, o ile w ogóle spełnienie świadczenia częściowego w przypadku tego typu umowy miało sens. Pozwany musi udowodnić, iż powód mógł terminie nabyć 15 akcji, a tego nie uczynił z przyczyn leżących po jego stronie. Zdaniem Sądu natomiast kontekst całej umowy wskazuje na to, iż 15 akcji pozwanego traktowanych było jako integralna część pakietu wszystkich akcji objętych

umową, bo jak sam pozwany wskazywał powodowi chodziło o przejęcie pakietu większościowego. Zauważyć też należy, iż w swoich zeznaniach pozwany wielokrotnie podkreślał, iż z punktu widzenia prawnego nie było od początku zawarcia umowy takiej możliwości, aby nie będąc właścicielem akcji - akcji dłużników, którymi dysponował komornik, zobowiązał się do ich zbycia na rzecz powoda, sugerując tym samym, iż świadczenie było od początku niemożliwe. Taka konstrukcja obrony pozwanego (podkreślić należy, iż pojawiła się ona dopiero w toku przesłuchania na koniec procesu, bo pełnomocnik pozwanego w odpowiedzi na pozew nie wskazywał na pierwotną lub wtórną niemożliwość świadczenia (art. 387 kc, art. 475 kc, art. 493 kc, art. 495 kc), tym bardziej czyni roszczenie powoda zasadnym.

Odnosząc się do kwestii procesowych Sąd zauważa co następuje:

Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z akt komorniczych III KM 2409/06. Podkreślić należy, iż pozwany chcąc skorzystać z tego środka dowodowego powinien oznaczyć i wskazać jakie konkretnie dokumenty z tychże akt winny zostać dopuszczone w charakterze dowodu w niniejszej sprawie, jak również określić na jakie okoliczności wnioskuje poszczególne dokumenty z osobna. Pomimo zobowiązania Sądu nałożonego na rozprawie w dniu 16 stycznia 2014r. powód nie sprecyzował wniosku. Złożył w odpowiedzi pismo procesowe z dnia 23.01.2014 r. (k. 187 – 191 akt), w którym całkowicie pominął treść zobowiązania Sądu. Sąd oddalił również wniosek pozwanego o uzupełniające przesłuchanie prezesa zarządu A. M. (3). Zauważyć należy, że nie było żadnych przeszkód, by pełnomocnik pozwanego bądź osobiście bądź przez substytutę uczestniczył w rozprawie na której przesłuchiwany był A. M. (3) – rozprawa z dnia 17 marca 2015 r. O ile bowiem sam pozwany usprawiedliwił swoją nieobecność w ostatniej chwili nagłym skokiem ciśnienia (k. 353), o tyle nic nie usprawiedliwiało nieobecności na rozprawie jego pełnomocnika.

Ponadto Sąd zgodnie z treścią art. 207 §7 w związku z §3 zdanie 2 kpc zarządził na rozprawie w dniu 6 maja 2014 r. zwrot pism pozwanego z dnia 2.01.2014r. (k. 150 – 162) i pismo z dnia 23.01.2014r. (k. 187 – 191). Uwzględnił jedynie dowody stanowiące załącznik do pisma z dnia 23.01.2014 r., w postaci wyroku o uznanie za bezskutecznej umowy zastawu akcji, albowiem do przedłożenia tego dowodu Sąd zobowiązał pozwanego na rozprawie 16 stycznia 2014r. W szczególności bowiem zauważyć należy, iż Sąd nie zobowiązywał pełnomocnika pozwanego po myśli art. 207 kpc do składania pisma procesowego, a pełnomocnik wnosząc obydwie pisma nie uznał za stosowne wystąpić nawet z wnioskiem o zezwolenie na złożenie pism – uczynił to dopiero po tym jak Sąd pisma zwrócił. W efekcie do Sądu wpłynęły dwa obszernie pisma zawierające argumentacje i dowody, które pozwany mógł zaprezentować bez żadnych przeszkód już w odpowiedzi na pozew. Niezależnie jednak od powyższego Sąd zauważa, iż te same argumenty pozwany podnosił składając obszernie wyjaśnienia, jednakże w ocenie Sądu nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy – w szczególności dotyczy to obszernych wywodów związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego spółki z 2001 r., o czym rzekomo pozwany dowiedziała się dopiero w roku 2012 i roszczeń pozwanego względem powoda o zapłatę kwoty 430.820,74 zł. Z kolei interpretacja pozwanego w przedmiocie zapisów umowy z 2006 r. przedstawiona w jego zeznaniach, co do której powód wnosił o przesłuchanie w piśmie z 2.01.2014 r. świadka J. G. zdaniem Sądu jest niedopuszczalna, gdyż stanowi wręcz dowód przeciwko i ponad osnowę tego pisemnego dokumentu, a żadne szczególne okoliczności uzasadniające taki dowód nie zaistniały. Po obydwu stronach tego procesu występują podmioty, które także na etapie przed wszczęciem sporu korzystały z szerokiej obsługi prawnej i posiadały dogłębną wiedzę w przedmiocie obrotu akcjami. Pozwany sam wielokrotnie podkreślał, iż przez wiele lat toczył i toczy liczne procesy sądowe w sprawach o różnym charakterze - nie sposób więc pozwanego traktować jako słabszą stronę umowy. Dołączone do zwróconych pism procesowych dokumenty nie wpływają na ocenę zasadności roszczenia, albowiem zdaniem Sądu żaden z nich nie stanowi dostatecznego dowodu na okoliczności istotne dla sprawy. W kwestii natomiast zeznań świadków A. M. (1) i J. B. zauważyć należy, iż zeznania te również nie dotyczyły okoliczności najistotniejszych dla rozstrzygnięcia. Wszystkie odpowiedzi były krótkie i enigmatyczne i niezrozumiałe dla Sądu jest w jakim kontekście pozwany przypisuje tym zeznaniom istotną wagę (w swoich zeznaniach pozwany kilkakrotnie powoływał się na zeznania świadków, interpretując je jednak wbrew treści tych zeznań, bądź przypisując znaczenie, którego zeznania te nie mają). Jeśli chodzi o zeznania pozwanego Sąd nie uwzględnił tychże ustalając stan faktyczny. Po pierwsze zeznania te wskazują na całkiem dowolną interpretację dokumentów pisemnych, w tym podpisywanych przez obie strony umów, interpretację czyniącą całkowicie pozbawionymi sensu zapisów umowy, na

przykład tych w których wskazane są terminy ostateczne do zawarcia umowy końcowej (pozwany twierdził wbrew tym zapisom, że terminy nie miały znaczenia, bo decydująca miała być data zakończenia postępowania egzekucyjnego), czy chociażby podnoszona przez pozwanego kwestia jakoby powód zobowiązał się do sfinansowania wszystkich procesów wskazanych w zestawieniu kosztów i innych, o których zeznawał pozwany, nie znajdując żadnego odzwierciedlenia w samej umowie, gdzie strony wyraźnie wskazały, że ewentualne rozliczenie może dotyczyć tylko sprawy o umorzenie akcji i o uznanie czynności prawnej zastawu za bezskuteczną. Po drugie pozwany wielokrotnie chcąc uwiarygodnić tą dowolną interpretację dokumentów pisemnych odwoływał się do dowodów, które mógł dołączyć do akt, ale tego nie uczynił. Dla przykładu, wielokrotnie powoływał się na to, że istnieje bogata korespondencja z powodem (w którymś momencie padła liczba 800 e-maili) świadcząca o wzajemnych ustaleniach pomiędzy stronami, czy też odnosił się właśnie do akt postępowania egzekucyjnego, na przykład w kwestii poniesionych przez pozwanego kosztów wyceny, które to koszty właśnie z owych spornych zaliczek miał pozwany pokryć, czy też mówił o tym, że poniósł koszty na liczne postępowania sądowe i ma rachunki z tym związane. Jednakże zwrócić należy uwagę, że nie uznał za stosowne ani dołączenie do akt tychże e-maili, ani też chociażby dokumentu na okoliczność kosztów wyceny w toku postępowania komorniczego, ani też nie dołączył umów jakie zawierał z kancelariami prawnymi w przedmiocie wysokości wynagrodzeń (choćby w sprawach o jakich mowa w umowie z 9.06.2006 r. – postępowanie w przedmiocie umorzenia akcji i uznanie czynności zastawu za bezskuteczną, nie mówiąc już o innych postępowaniach, co do których pozwany ograniczył się do dołączenia jedynie zestawienia sporządzonych przez siebie samego kosztów).

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 107.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2010 roku (dzień po upływie daty, w której strony ustaliły ostateczny termin zawarcia umowy przyrzeczonej). Podstawą prawną rozstrzygnięcia jest art. 389 kc oraz art. 481 kc. Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia treść art. 98 kpc.